

DEN NORSKE KIRKE

Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Kulturdepartementet

Dato: 01.07.2013

Vår ref: 10/42-17 THF

Deres ref:

Kulturutredningen 2014 - høringsvar

Vi i Sør-Hålogaland bispedømme (SHBD) har lest Kulturutredningen 2014 med stor interesse og ønsker å berømme utvalget for en særdeles grundig og velskrevet analyse av norsk kulturpolitikk.

Et av utvalgets mest grunnleggende premisser er at «kulturlivet utgjør en nødvendig infrastruktur for demokrati og yringsfrihet» og at offentlige myndigheter derfor har en plikt til å legge til rette for et rikt og variert kulturliv. Utvalget betrakter dermed kultur som en grunnleggende bestandel i et velfungerende demokrati, ikke et sekundært luksusanliggende til bruk i gode tider. Den norske kirke har gjennom kulturmeldingen *Kunsten å være kirke* (2005) tatt i bruk en lignende refleksjon: Kultur er ikke noe som bedrives på siden av kirkens egentlige virksomhet, men en grunnleggende og vital del av det å være kirke.

Et viktig element i kirkens kultursatsing er å bevisstgjøre sine egne om kirkens rolle som kulturaktør. *Kunsten å være kirke* påpeker at kirken er en av landets største kulturinstitusjoner, som konsertarrangør og spillested, gjennom våre profesjonelle kirkemusikere, gjennom våre frivillige kulturarbeidere, gjennom kirkekunst og kirkebygg, som oppdragsgiver for kunstnere innenfor musikk, dans, ordkunst, visuell kunst, drama, film og arkitektur, som aktør i alle ledd i «Kulturlivets verdikjede», slik utvalget presenterer den.

Bevisstgjøring om kirken som offentlig kulturaktør

Et like viktig element er å bevisstgjøre bevilgende myndigheter og andre kulturaktører utenfor kirken om kirkens rolle som kulturaktør. Det er derfor gledelig at utvalget anerkjenner kirken som en av de viktigste kulturinstitusjonene i det norske samfunnet, riktig nok på begynnelsen av 1800-tallet. Denne hedersbetegnelsen gis på side 53 (EPUB-format, iPad). Den neste gangen kirken vies oppmerksomhet i utredningen er på side 812 (av 918). SHBD stiller seg undrende til at utvalget kan gi en grundig gjennomgang av norsk kulturpolitikk over 759 sider uten å nevne kirken. Kirken går fra å være en av landets to viktigste kulturaktører på 1800-tallet til å bli en av tre fundamentale arenatyper for lokalt kulturarbeid i dag, tilsynelatende uten å spilt noen nevneverdig rolle i norsk kulturliv i mellomtiden.

Utredningen kan leses slik at kirken ikke nevnes spesielt, men regnes med i fellesbetegnelser som «kunst i offentlige rom», «uformelle eller selvorganiserte kulturarenaer», «lokale kulturlivsaktører», «andre virksomheter», «frivillig kulturliv» og lignende. Det er likevel en tendens, ikke bare i kulturutredningen, til at kirkekulturen glemmes eller utelates når det snakkes om offentlig kulturliv. Dette er uheldig. Som kirkeakademiet påpeker i sitt innspill til utredningen: «Norske kyrkjeakademi ser ein potensiell fare i at kyrkjene blir haldne utanom når det er tale om offentlege styresmakter sitt ansvar for kulturverksemda. Dersom staten, slik ein stundom kan få inntrykk av når det er tale om kultur, set religion og kyrkje utanfor kulturpolitikken, overser ein ikkje berre eit viktig kulturfelt, men ein gir også til kjenne at ein korkje ser eller støtter dei kreftene og miljøa, på det kyrkjelege og religiøse feltet, som arbeider for kulturell openheit og aktivitet og ein open, opplyst samtale».

SHBD slutter seg også til de øvrige refleksjonene som presenteres i Norske kirkeakademiers innspill til kulturutredningen.

Samhandling og samarbeid

Utredningen definerer kirken som en av tre fundamentale arenatyper for lokalt kulturarbeid og trekker frem kulturarv (både bygg og riter), landsdekkende infrastruktur, varierte kulturuttrykk, samarbeid mellom amatører og profesjonelle og kulturproduksjon som kirkens kulturelle bidrag. Utredningen trekker dessuten frem kirkemusikeren som en viktig, og noen steder essensiell, ressurs i lokalt kulturliv.

SHBD støtter utvalgets forslag om å trekke kirkemusikeren inn i arbeidet med lokale kulturutvekslingsstrategier og gleder oss over utvalgets anerkjennelse av kirkemusikerens funksjon. Kirken ønsker å være en integrert del av lokal, regional og nasjonal kulturpolitikk, ikke en lukket enhet, og vi støtter derfor utvalgets anbefaling om bedre sammenheng i kulturpolitikken, både mellom forvaltningsnivåer og vertikalt mellom aktører i regionalt og lokalt kulturliv.

Vi stiller oss positive til forslaget om tettere samarbeid mellom kulturrådgiveren i bispedømmet og fylkeskommunens forvaltning av Den kulturelle skolesekken. En slikt samarbeid kan bidra til bevisstgjøring om kirkens rolle som kulturaktør både regionalt og lokalt, gjennom profesjonelle kulturproduksjoner innen både kulturarv og nyere kirkekultur.

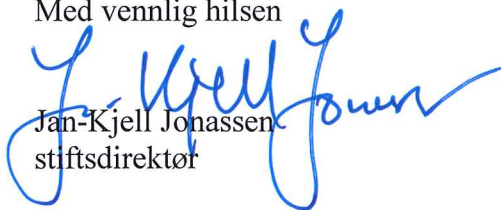
Den kulturelle grunnmuren

Utredningen anbefaler et løft for den kulturelle grunnmuren som neste trekk i Kulturløftet. Jamfør definisjonen av kirkens sentrale rolle i den lokale kulturen, er det naturlig å tenke seg kirken som en del av den kulturelle grunnmuren. SHBD vil påpeke at mange gode kirkelige produksjonsmiljø sliter med uforutsigbare rammer for sin aktivitet. Det er nødvendig med økt tilgang på produksjonsmidler for å gi den lokale kulturutøvelsen et løft. Støtteordninger som muliggjør turnésamarbeid er viktig, slik at kulturproduksjoner kan bli regionale i stedet for lokale, og dermed oppnå høyere kvalitet og flere oppføringer.

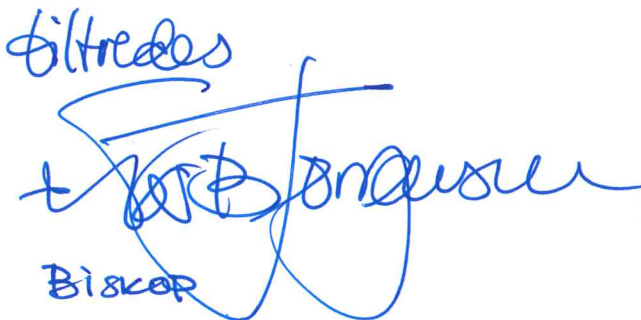
SHBD ønsker å minne om viktigheten av at kirkekulturen tas på alvor også når støttemidler skal fordeles. Slik Norske kirkeakademier frykter at kirkekulturen skal bli holdt utenfor det offentlige kulturansvar, frykter SHBD at kirkekulturen holdes utenfor når offentlige støttemidler fordeles. Vi frykter at kirkens ambisjon om variasjon i kulturuttrykk, trues av at søknader fra kirkelige kulturarbeidere eller prosjekter med kirkelig forankring ikke oppfattes som likeverdig eller plasseres i støtteordningen for kirkemusikk, selv om uttrykksformen tilhører en annen genre eller det søkes om arrangørstøtte.

SHBD etterspør et tydelig signal fra Kulturdepartementet til Norsk kulturråd om at kirkekultur som oppfyller kravene til nyskaping og profesjonalitet, skal ha samme rett til økonomisk støtte som annen profesjonell kulturutøvelse.

Med vennlig hilsen

Jan-Kjell Jonassen
stiftsdirektør

Thoralf Fagertun
rådgiver kultur
Direkte innvalg: 47761883

tiltredes

Biskop